

Bruxelles, 1.4.2016.
SWD(2016) 113 draft

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

Smjernice za provedbu Poglavlja II. „Strukovne organizacije” Uredbe (EU) br. 1379/2013 o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture

Sadržaj

Uvod.....	3
Cilj dokumenta	3
Struktura.....	4
DIO I. – SMJERNICE ZA PROVEDBU POGLAVLJA II. ODJELJKA II. O PRIZNAVANJU STRUKOVNIH ORGANIZACIJA	5
1. Svrha priznavanja strukovnih organizacija	5
2. Uloga uključenih dionika.....	5
3. Uvjeti za priznavanje strukovnih organizacija.....	6
3.1. Uvjeti za priznavanje organizacija proizvođača	6
3.1.1. Inicijativa (članak 14 stavak 1. Uredbe o ZUT-u).....	6
3.1.2. Usklađenost s pravilima o unutarnjem funkcioniranju (članak 14. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)	6
3.1.3. Reprerentativnost (članak 14. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)	7
3.1.4. Pravna osobnost, poslovni nastan i službeno sjedište (članak 14. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)	7
3.1.5. Sposobnost postizanja ciljeva (članak 14. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u).....	7
3.1.6. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 14. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u)	8
3.1.7. Zloupotrebavanje vladajućeg položaja (članak 14. stavak 1. točka (f) Uredbe o ZUT-u).....	13
3.1.8. Podaci o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja (članak 14. stavak 1. točka (g) Uredbe o ZUT-u).....	14
3.2. Uvjeti za priznavanje međusektorskih organizacija	15
3.2.1. Usklađenost s pravilima o unutarnjem funkcioniranju (članak 16. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)	15
3.2.2. Reprerentativnost (članak 16. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)	15
3.2.3. Sudjelovanje u proizvodnji, preradi ili stavljanju proizvoda na tržište (članak 16. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u).....	15
3.2.4. Pravna osobnost, poslovni nastan i službeno sjedište (članak 16. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u)	15
3.2.5. Sposobnost ostvarivanja ciljeva (članak 16. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u).....	15
3.2.6. Interesi potrošača (članak 16. stavak 1. točka (f) Uredbe o ZUT-u).....	15
3.2.7. Ispravno funkcioniranje ZUT-a (članak 16. stavak 1. točka (g) Uredbe o ZUT-u).....	16
3.2.8. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 16. stavak 1. točka (h) Uredbe o ZUT-u)	16
4. Postupak.....	18
Prilog I.I. – Sažetak informacija koje treba sadržavati zahtjev za priznavanje organizacije proizvođača na temelju predloška iz Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013	19
Prilog I.II. – Sažetak informacija koje treba sadržavati zahtjev za priznavanje međusektorske organizacije na temelju predloška iz Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013	20
DIO II. – SMJERNICE ZA PROVEDBU POGLAVLJA II. ODJELJKA III. O PROŠIRENJU PRAVILA.....	21
1. Svrha proširenja pravila na nečlanove.....	21
2. Uloga uključenih dionika.....	21
3. Uvjeti za proširenje pravila i njihovo odobrenje.....	22
3.1. Uvjeti za proširenje pravila koja su donijele organizacije proizvođača	22
3.1.1. Podrijetlo zahtjeva (članak 22. stavak 1. Uredbe o ZUT-u).....	22
3.1.2. Osnovana organizacija (članak 22 stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u).....	22

3.1.3.	<i>Reprezentativnost (članak 22. stavak 2. Uredbe o ZUT-u za OP-ove u sektoru ribarstva i članak 22. stavak 3. Uredbe o ZUT-u za OP-ove u sektoru poljoprivrede).....</i>	22
3.1.4.	<i>Mjere (članak 22. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	23
3.1.5.	<i>Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 25. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	23
3.1.6.	<i>Slobodna trgovina (članak 25. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u).....</i>	27
3.1.7.	<i>Postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 25. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u).....</i>	28
3.1.8.	<i>Ograničeno trajanje (članak 22. stavak 4. točka (c) Uredbe o ZUT-u).....</i>	28
3.2.	Uvjeti za proširenje pravila koja su donijele međusektorske organizacije.....	29
3.2.1.	<i>Podrijetlo zahtjeva (članak 23. stavak 1. Uredbe o ZUT-u).....</i>	29
3.2.2.	<i>Reprezentativnost (članak 23. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	29
3.2.3.	<i>Mjere (članak 23. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	29
3.2.4.	<i>Moguća šteta za druge subjekte (članak 23 stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	30
3.2.5.	<i>Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 25. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u).....</i>	30
3.2.6.	<i>Slobodna trgovina (članak 25. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u).....</i>	32
3.2.7.	<i>Postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 25. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u).....</i>	32
3.2.8.	<i>Ograničeno trajanje (članak 23. stavak 2. Uredbe o ZUT-u).....</i>	32
4.	Postupak.....	32
	Prilog II.I. – Sažetak informacija koje treba sadržavati obavijest o proširenju pravila donesenih u organizaciji proizvođača na temelju predloška iz Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013.....	34
	Prilog II.II. – Sažetak informacija koje treba sadržavati obavijest o proširenju pravila donesenih u međusektorskoj organizaciji na temelju predloška iz Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013.....	35

Uvod

U ovom radnom dokumentu službi opisuju se uvjeti utvrđeni u Poglavlju II. Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000¹ (Uredba o ZUT-u) u pogledu priznavanja strukovnih organizacija i proširenja primjene pravila donesenih unutar tih organizacija na nečlanove.

Pravila utvrđena u Poglavlju II. Uredbe o ZUT-u i opisana u ovom dokumentu odnose se na organizacije proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međustrukovne organizacije. Priroda i ciljevi tih strukovnih organizacija utvrđeni su u Uredbi o ZUT-u. Definicije iz Uredbe o ZUT-u primjenjuju se i ovdje. Posebno sljedeće:

- subjekt je fizička ili pravna osoba definirana u članku 4. stavku 1. točki 30. Uredbe o zajedničkoj ribarstvenoj politici (ZRP)²,
- proizvođač je proizvođač predmetnog proizvoda u skladu s definicijom iz članka 5. točke (c) Uredbe o ZUT-u,
- organizacija proizvođača (dalje u tekstu: „OP”) organizacija je proizvođača kako je definirana u člancima 6. do 8. i 14. Uredbe o ZUT-u,
- udruženje organizacija proizvođača (dalje u tekstu: „UOP”) udruženje je OP-ova kako je definirano u člancima 9. i 10. Uredbe o ZUT-u,
- međustrukovna organizacija (dalje u tekstu: „MSO”) organizacija je subjekata u sektorima ribarstva i akvakulture³ kako je definirana u člancima 11. do 13. i 16. Uredbe o ZUT-u.

U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe o ZUT-u, uvjeti koji se primjenjuju na OP-ove primjenjuju se i na UOP-ove, osim ako je navedeno drugačije.

Cilj dokumenta

U skladu sa ZRP-om i njegovim tržišnim stupom, ZUT, OP-ovi, UOP-ovi i MSO-ovi imaju važnu ulogu u osiguravanju održivih ribolovnih aktivnosti i aktivnosti akvakulture te u poboljšanju konkurentnosti sektora.

U Poglavlju II. Uredbe o ZUT-u propisana su posebna pravila o osnivanju i radu tih strukovnih organizacija te njihovi ciljevi i dostupni alati. U njemu su utvrđeni uvjeti za priznavanje OP-ova, UOP-ova i MSO-ova (Odjeljak II.) i za proširenje pravila koja su oni donijeli na nečlanove (Odjeljak III.).

Ovim dokumentom obuhvaćen je niz pitanja koja su nastala tijekom ocjenjivanja usklađenosti s kriterijima propisanim u Uredbi o ZUT-u. Cilj je ovog dokumenta olakšati primjenu pravila o

---

¹ OJ L 354, 28.12.2013., str. 1. – 21.

² Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ, SL L 354, 28.12.2013., str. 22 – 61.

³ Vidi definiciju iz članka 5. točke (d) Uredbe o ZUT-u.

priznavanju strukovnih organizacija i proširenje njihovih pravila na nečlanove te istovremeno očuvati učinkovito tržišno natjecanje na tržištu proizvoda ribarstva i akvakulture.⁴

Drugim riječima, u ovom se dokumentu objašnjava svrha priznavanja tih strukovnih organizacija i uvjeti za njihovo priznavanje te za proširenje njihovih pravila na nečlanove. Također je opisan postupak koji bi trebali slijediti uključeni dionici u cilju usklađivanja s Uredbom o ZUT-u te njihove uloge. Posebna pozornost posvećuje se objašnjenju kako bi se pravila o tržišnom natjecanju (Poglavlje V. Uredbe o ZUT-u) trebala primjenjivati na priznavanje strukovne organizacije i kada se pravilo koje je donijela jedna organizacija proširuje na njezine nečlanove. Ovim dokumentom nastoji se osigurati da sve uključene strane zajednički i ujednačeno razumiju pravila i postupke koji se odnose na priznavanje strukovnih organizacija i proširenje njihovih pravila na nečlanove.

Smjernice u ovom dokumentu služe samo u informativne svrhe i njima se ne dovodi u pitanje sudska praksa Suda Europske unije o tumačenju članaka 39., 42., 101. i 102. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) i poglavlje V. Uredbe o ZUT-u.

Struktura

U dokumentu se zasebno opisuju uvjeti propisani u Uredbi o ZUT-u za priznavanje strukovnih organizacija i za proširenje pravila koja su te organizacije donijele na nečlanove. Dokument je podijeljen na dva dijela: jedan se odnosi na kriterije koji se primjenjuju na OP-ove i UOP-ove, a drugi na kriterije za MSO-ove. Ako se na međustrukovne organizacije primjenjuju isti uvjeti kao na OP-ove i UOP-ove, osigurava se unakrsno upućivanje.

---

⁴ Vidjeti presudu Općeg suda od 13. prosinca 2016., Spojeni predmeti T-217/03 i T-245/03 *FNCVB protiv Komisije*.

DIO I. – SMJERNICE ZA PROVEDBU POGLAVLJA II. ODJELJKA II. O PRIZNAVANJU STRUKOVNIH ORGANIZACIJA

U poglavlju II. odjeljku II. Uredbe o ZUT-u utvrđeni su uvjeti za priznavanje OP-ova, UOP-ova i MSO-ova u državama članicama. U članku 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013⁵ navedene su posebne pojedinosti o postupku priznavanja, primjerice rokovi, postupci koje treba slijediti i podaci koje treba navesti u zahtjevu za priznavanje.

U ovom dijelu objašnjava se svrha priznavanja i uloga uključenih dionika. Također se opisuje kako bi trebalo ocjenjivati zahtjev za priznavanje u odnosu na uvjete utvrđene u člancima 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u.

1. Svrha priznavanja strukovnih organizacija

Skupina proizvođača ili subjekata priznatih kao OP, UOP ili MSO može se posvetiti ostvarivanju ciljeva ZRP-a i ZUT-a. Priznavanjem se tim strukovnih organizacijama određuju posebni ciljevi i od njih se zahtijeva da pridonose svakodnevnoj provedbi ZRP-a i ZUT-a.

Utvrđivanjem posebnih kriterija za priznavanje OP-ova, UOP-ova ili MSO-ova nastoji se osigurati konkurentnost i održivost tih organizacija kako bi mogle ostvariti svoje ciljeve.

Kako bi se poduprijela uloga tih strukovnih organizacija, u članku 68. stavku 1. točki (a) Uredbe o europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)⁶ predviđeno je da se za potrebe osnivanja takvih organizacija mogu osigurati javna sredstva. Nakon priznavanja OP-a (ili UOP-a), predmetna država članica, u skladu s člankom 66. stavkom 1. Uredbe o EFRR-u, pruža financijsku potporu za pripremu i provedbu njezina plana proizvodnje i marketinškog plana. To je glavni instrument s pomoću kojeg OP provodi mjere kojima se pridonosi ostvarenju ciljeva ZRP-a i ZUT-a.

2. Uloga uključenih dionika

Postupak priznavanja organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međusektorskih organizacija odvija se na nacionalnoj razini.

Postupak priznavanja pokreću članovi organizacije: proizvođači (u slučaju OP-a), organizacije proizvođača (u slučaju UOP-a) ili subjekti (u slučaju MSO-a). OP, UOP ili MSO koji traži priznavanje podnosi službeni zahtjev nadležnom nacionalnom tijelu na predlošku iz Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013. OP, UOP ili MSO moraju dokazati da ispunjuju uvjete iz članaka 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u.

Država članica koja zaprima zahtjev za priznavanje dužna je ocijeniti ispunjuje li zahtjev uvjete iz članaka 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u. U slučaju transnacionalnih OP-ova, UOP-ova i MSO-ova

---

⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1419/2013 od 17. prosinca 2013. o priznavanju organizacija proizvođača i međustrukovnih organizacija, proširenju pravila organizacija proizvođača i međustrukovnih organizacija i objavljivanju inicijalnih cijena kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, SL 353, 28.12.2013., str. 43. – 47.

⁶ Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo, SL L 149, 20.5.2014., str. 1. – 66.

provjere mora obavljati država članica iz koje se traži priznavanje u suradnji s drugim uključenim državama članicama.

Iako su zajednički uvjeti za priznavanje tih organizacija utvrđeni na razini EU-a, postupak priznavanja odvija se na nacionalnoj razini. Međutim, države članice moraju obavijestiti Komisiju o odobrenom ili povučenom priznanju. Ona mora te informacije objaviti. Člankom 20. Uredbe o ZUT-u Komisiji se daju ovlasti za obavljanje provjera ispunjivanja uvjeta za priznavanje. Ako tijekom tih provjera prikupi dokaze da uvjeti za priznavanje nisu ispunjeni, Komisija, prema potrebi, traži od države članice da povuče zahtjev za priznavanje.

3. Uvjeti za priznavanje strukovnih organizacija

Člancima 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u propisani su uvjeti koje mora ispuniti strukovna organizacija da bi bila priznata kao organizacija proizvođača, udruženje organizacija proizvođača ili međustrukovna organizacija. Ti uvjeti opisani su u nastavku u zasebnim odjeljcima za OP-ove/UOP-ove i za MSO-ove. U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe o ZUT-u, uvjeti koji se primjenjuju na OP-ove primjenjuju se i na UOP-ove (osim ako je navedeno drugačije).

3.1. Uvjeti za priznavanje organizacija proizvođača

3.1.1. Inicijativa (članak 14 stavak 1. Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača mora biti osnovana na inicijativu proizvođača. To znači da članstvo u skupini mora biti dobrovoljno i članovi moraju imati slobodu napustiti OP.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati informacije o tome kako je osnovan OP i kako je donesena odluka o podnošenju zahtjeva za priznavanje (točka (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.2. Usklađenost s pravilima o unutarnjem funkcioniranju (članak 14. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje mora poštovati sljedeća načela za unutarnje funkcioniranje utvrđena u članku 17. Uredbe o ZUT-u i pravila donesena za njihovu primjenu:

- članovi poštuju pravila koja je donijela organizacija (u smislu iskorištavanja, proizvodnje i trženja u ribarstvu) (članak 17. točka (a) Uredbe o ZUT-u),
- nediskriminacija među članovima (npr. na osnovi nacionalnosti, mjesta osnivanja) (članak 17. točka (b) Uredbe o ZUT-u),
- ubiranje financijskog doprinosa od njezinih članova za financiranje organizacije (članak 17. točka (c) Uredbe o ZUT-u),
- demokratsko funkcioniranje kojim se omogućuje članovima da kontroliraju svoju organizaciju i njezine odluke (članak 17. točka (d) Uredbe o ZUT-u),
- određivanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih kazni za kršenje obveza utvrđenih u unutarnjim pravilima (članak 17. točka (e) Uredbe o ZUT-u),

- definicija pravila o pristupanju novih članova i oduzimanju članstva (članak 17. točka (f) Uredbe o ZUT-u),
- definicija računovodstvenih i proračunskih pravila potrebnih za upravljanje organizacijom. (članak 17. točka (g) Uredbe o ZUT-u).

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati informacije o unutarnjem funkcioniranju organizacije, među ostalim objašnjenje kako će organizacija osigurati da članovi poštuju načela koja nisu propisana u statutu (točke (a), (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.3. Reprezentativnost (članak 14. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje mora biti dovoljno gospodarski aktivna na državnom području predmetne države članice ili nekom njezinom dijelu (npr. u pogledu broja članova ili obujma utržive proizvodnje).

U Uredbi o ZUT-u i u njezinim provedbenim aktima nisu propisane najniže razine reprezentativnosti. Evaluaciju ovog aspekta, među ostalim i odluke o utvrđivanju posebnih kriterija, izvršavaju nadležna nacionalna tijela na temelju stanja u državi članici i uzimajući u obzir posebnosti sektora (npr. malo ribarstvo, vidi članak 6. stavak 2. Uredbe o ZUT-u).

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati informacije o reprezentativnosti OP-a. Informacije bi trebale uključivati podatke o aktivnostima PO-a, području djelatnosti i proizvodima. Oblik i vrsta dostavljenih informacija možda će morati biti prilagođeni posebnim zahtjevima (ako ih ima) koje je sastavila predmetna država članica (točka (e) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.4. Pravna osobnost, poslovni nastan i službeno sjedište (članak 14. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje mora imati pravnu osobnost u skladu sa zakonom predmetne države članice, mora tamo imati poslovni nastan i službeno sjedište na njezinu državnom području. Ovim zahtjevom omogućuje se OP-u da ima prava i dužnosti koje se posebno odnose na njega te da ga ne obvezuju prava i dužnosti njegovih članova.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati dokaz o stjecanju pravne osobnosti (statut OP-a popraćen dokumentima kojima se dokazuje administrativno odobrenje ili upis u registar ili potvrđivanje nadležnog dijela ili bilo koji sličan dokument koji je prihvatljiv u državi članici ili ga ona prihvaća) i informacije o poslovnom nastanu i sjedištu OP-a. U zahtjevu bi također trebala biti navedena imena osoba koje su ovlaštene djelovati u ime organizacije (točke (a), (c) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.5. Sposobnost postizanja ciljeva (članak 14. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje mora biti sposobna postići ciljeve iz članka 7. Uredbe o ZUT-u (OP-ovi) ili članka 10. Uredbe o ZUT-u (UOP-ovi). Taj uvjet povezan je s ključnom ulogom koju imaju strukovne organizacije priznate u okviru ZUT-a u ostvarivanju ciljeva ZRP-a i ZUT-a. Ako OP nije sposoban postići te ciljeve, priznanje mu ne bi trebalo biti dodijeljeno.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati objašnjenje kako će OP postizati ciljeve utvrđene u Uredbi o ZUT-u i posebno bi trebali biti navedeni dokazi da OP ima sposobnost i tehničke kapacitete za postizanje svojih ciljeva te bi trebale biti opisane mjere koje namjerava upotrijebiti i kako ih namjerava upotrijebiti (točka (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.6. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 14. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje mora poštovati pravila tržišnog natjecanja iz poglavlja V. Uredbe o ZUT-u. U članku 40. Uredbe o ZUT-u utvrđeno je opće načelo u skladu s kojim se pravila tržišnog natjecanja EU-a primjenjuju na sporazume, odluke i djelovanja koji se odnose na proizvodnju i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.

Spojivost

Pri ocjenjivanju zahtjeva za priznavanje organizacije proizvođača treba obratiti pozornost na njezine sporazume, odluke i utvrđena djelovanja. Njih treba ocijeniti u odnosu na članak 101. stavak 1. i članak 102. UFEU-a u kojima su navedeni primjeri situacija koje se smatraju nespojivima s unutarnjim tržištem.

Članak 101. stavak 1. UFEU-a	Članak 102. UFEU-a
<p>Sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje kojima se osobito:</p> <p>(a) neposredno ili posredno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti;</p> <p>(b) ograničuju ili nadziru proizvodnja, tržišta, tehnički razvoj ili ulaganja;</p> <p>(c) vrši podjela tržišta ili izvora nabave;</p> <p>(d) primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;</p> <p>(e) sklapanje ugovora uvjetuje preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.</p>	<p>Svaka zlouporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih koja se osobito sastoji od sljedećeg:</p> <p>(a) neposrednog ili posrednog nametanja pravila nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;</p> <p>(b) ograničavanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;</p> <p>(c) primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;</p> <p>(d) uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.</p>

Ako se sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a ne krše članci 101. stavak 1. i 102. UFEU-a, oni se smatraju spojivima s unutarnjim tržištem jer se njima ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje. Sporazumi, odluke i prakse nisu obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. UFEU-a i člankom 102. UFEU-a ako ne utječu na trgovinu među državama članicama. Oni stoga ne čine povredu pravila tržišnog natjecanja EU-a.

Izuzeca od primjene pravila tržišnog natjecanja

Neki sporazumi o osnivanju OP-ova ili unutarnja pravila kojima se uređuje njihovo postupanje mogu uključivati ograničavanje tržišnog natjecanja. Država članica mora to ispitati u fazi priznavanja. To se primjenjuje, među ostalim, ako je cilj unutarnjih pravila o iskorištavanju u ribarstvu (članak 17. točka (a) Uredbe o ZUT-u) kontrola proizvodnje. U skladu s člankom 101. stavkom 1. UFEU-a ta je praksa u načelu zabranjena. Međutim, budući da su ta pravila nužna za postizanje ciljeva iz ZRP-a i ZUT-a (i stoga onih iz članka 39. UFEU-a), takvom djelovanju moglo bi koristiti, pod određenim uvjetima, izuzeće od primjene pravila o tržišnom natjecanju. Ovo izuzeće primjenjuje se samo na djelovanja obuhvaćena člankom 101. stavkom 1. UFEU-a. Nije moguće izuzeće od zabrane zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 102. UFEU-a.

U Ugovorima i sekundarnom zakonodavstvu predviđene su dvije iznimke od primjene članka 101. stavka 1. UFEU-a:

1. **Članak 41. Uredbe o ZUT-u:** Ako su sporazumi, odluke i djelovanja organizacije proizvođača obuhvaćeni jednom od situacija iz članka 101. stavka 1. UFEU-a, njihova zakonitost može se osigurati izuzećem od primjene pravila tržišnog natjecanja na temelju članka 41. Uredbe o ZUT-u:

U članku 41. propisani su posebni uvjeti pod kojima se sporazumi, odluke i djelovanja OP-ova mogu izuzeti od primjene pravila tržišnog natjecanja. Predmetni sporazumi, odluke i djelovanja moraju ispunjavati sljedeće:

- (a) potrebni su za ostvarenje ciljeva određenih u članku 39. UFEU-a;
- (b) ne podrazumijevaju obvezu naplaćivanja jednakih cijena;
- (c) ne vode do bilo kakve podjele tržišta unutar Unije;
- (d) ne isključuju tržišno natjecanje i
- (e) ne isključuju tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda.

Djelovanja kojima se određuju cijene, isključuje tržišno natjecanje ili uzrokuju podjele tržišta nisu prihvatljivi ni pod kojim uvjetima.

Uvjeti iz članka 41. Uredbe o ZUT-u kumulativni su. To znači da svi moraju biti ispunjeni. Provjera ispunjenosti svakog uvjeta objašnjena je u nastavku (točke 3.1.6.1. do 3.1.6.5.

2. **Članak 101. stavak 3. UFEU-a:** Opće izuzeće od primjene pravila tržišnog natjecanja predviđeno je i u članku 101. stavku 3. UFEU-a.⁷ Međutim, za razliku od članka 41. Uredbe o ZUT-u, to je izuzeće opće prirode i njime se ne uzimaju u obzir posebnosti ZRP-a.

---

⁷ Za više informacija o izuzeću iz članka 101. stavka 3. UFEU-a vidjeti Komunikaciju Komisije – Obavijest - Smjernice za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora (2004/C 101/08), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427%2807%29&from=EN>.

3.1.6.1. Sporazumi, odluke i djelovanja potrebni su za ostvarenje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 41. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

U skladu s utvrđenom sudskom praksom, svako izuzeće od primjene općih pravila tržišnog natjecanja u skladu s člankom 41. Uredbe o ZUT-u trebalo bi tumačiti strogo⁸ i ono bi trebalo biti ograničeno na slučajeve kada se sporazumima, odlukama ili djelovanjima omogućuje ostvarenje svih ciljeva iz članka 39. UFEU-a.⁹ U slučaju sukoba između različitih ciljeva iz članka 39. UFEU-a, ili ako se svi ti ciljevi ne mogu u cijelosti istovremeno postići, trebalo bi barem biti moguće uskladiti te ciljeve i osigurati da ostvarivanje jednog cilja nije na štetu drugog.¹⁰

Europski sudovi potvrdili su da je jedan od slučajeva kada sporazumi, odluke i djelovanje mogu biti izuzeti od primjene pravila tržišnog natjecanja kada su oni **nužni** za postizanje ciljeva članka 39. UFEU-a.¹¹ To se načelo odražava u članku 41. stavku 1. točki (a) Uredbe o ZUT-u. Stoga se mora uzeti u obzir svih pet ciljeva iz članka 39. UFEU-a i zasebno analizirati. Predmetni sporazum, odluka i djelovanje moraju se ocijeniti u odnosu na svaki cilj.

Procjenom se mora doći do zaključka da su sporazumi, odluke i djelovanja OP-ova nužni za sljedeće:

***Članak 39. stavak 1. točka (a)** Povećanje poljoprivredne produktivnosti promicanjem tehničkog napretka i osiguravanjem racionalnog razvoja poljoprivredne proizvodnje te optimalnog korištenja čimbenika proizvodnje, osobito radne snage.*

U svjetlu ZRP-a, sporazumi, odluke i djelovanja moraju biti potrebni za osiguravanje ekološke održivosti i gospodarske i društvene održivosti aktivnosti ribarstva i akvakulture (članak 2. stavak 1. Uredbe o ZRP-u¹²).

***Članak 39. stavak 1. točka (b)** Osiguravanje primjerenog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva, osobito povećanjem osobne zarade osoba koje se bave poljoprivredom.*

U pogledu ZRP-a, sporazumi, odluke i djelovanja moraju biti potrebni za „osiguravanje primjerenog životnog standarda stanovništva koje se bavi ribarstvom (ili akvakulturom), posebno povećanjem osobne zarade osoba koje se bave ribarstvom (ili akvakulturom)”.

***Članak 39. stavak 1. točka (c)** Stabiliziranje tržišta.*

***Članak 39. stavak 1. točka (d)** Osiguranje dostupnosti zaliha.*

---

⁸ Vidjeti presudu Suda EU-a od 12. prosinca 1995., predmet C-399/93, *Oude Luttikhuis*, ECLI:EU:C:1995:434, str. 23 i dalje

⁹ Vidjeti presudu Suda EU-a od 15. svibnja 1975., predmet 71/74, *Frubo protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1975:61, str. 22. do 27.

¹⁰ Vidjeti presudu Općeg suda od 14. svibnja 1997., Spojeni predmeti T-70/92 i T-71/92, ECLI:EU:T:1997:69, str. 153.

¹¹ Vidi presudu Općeg suda od 13. prosinca 2006., Spojeni predmet T-217/03 i T-245/03, *FNCVB protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2006:391, str. 199. Pojam nužnosti prvi put je uveden u Uredbi Vijeća EEZ-a br. 26 o primjeni određeni pravila tržišnog natjecanja na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i trgovinu tim proizvodima, SL 30, 20. 04. 1962., str. 993.

¹² Uredba (EU) br. 1380/2013, SL L 354, 28.12.2013., str. 22. – 61. (vidi bilješku 4. za potpunu uputu).

Uzimajući u obzir posebnosti ZRP-a, sporazumi, odluke i djelovanja moraju biti potrebni za osiguranje održivog iskorištavanja resursa kako bi se dugoročno osigurala dostupnost hrane (članak 2. stavak 1. Uredbe o ZUT-u).

Članak 39. stavak 1. točka (e) Osiguravanje roba dođe do potrošača po razumnim cijenama.

Provjera ovog uvjeta:

U zahtjevu za priznavanje trebale bi biti navedene informacije o sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a koji traži priznavanje. U zahtjevu za priznavanje trebalo bi objasniti zašto su ti sporazumi, odluke i djelovanja potrebni za postizanje ciljeva članka 39. UFEU-a. U objašnjenju bi trebalo biti prikazano da bez takvih pravila ne bi bilo moguće postići te ciljeve. Analizom bi trebao biti obuhvaćen svaki cilj članka 39. UFEU-a pojedinačno (točke (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.6.2. Sporazumi, odluke i djelovanja ne podrazumijevaju obvezu naplaćivanja jednakih cijena (članak 41. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Zabrana utvrđivanja cijena ili sklapanja sporazuma o naplaćivanju jednakih cijena jedno je od pravila tržišnog natjecanja iz članka 101. stavka 1. UFEU-a koje se primjenjuje bez iznimke. Organizacija proizvođača ne smije ni u kojem slučaju donijeti pravilo u skladu s kojim bi njezini članovi naplaćivali jednake cijene.

Provjera ovog uvjeta:

Iz informacija o sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-ova trebalo bi biti razvidno da se niti jednim od njih ne uzrokuje utvrđivanje cijena (točke (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.6.3. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne uzrokuje se bilo kakva podjela tržišta unutar Unije (članak 41. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Podjela tržišta odnosi se na djelovanja čiji je izravni ili neizravni cilj ograničavanje državnog područja na kojem se može prodavati ili skupine/vrste kupaca kojima se može prodavati. Proizvođači moraju moći slobodno odlučiti gdje će prodavati i kome će prodavati.

Provjera ovog uvjeta:

Iz informacija o sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a trebalo bi biti razvidno da sloboda proizvođača da prodaju nije ograničena ni u pogledu zemljopisnog tržišta ni u pogledu skupine/vrste mogućih kupaca (točke (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013). Za smjernice o definiciji mjerodavnog tržišta vidjeti okvir pod točkom 3.1.6.5.

3.1.6.4. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne isključuje se tržišno natjecanje (OP) (članak 41. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Ovim uvjetom nastoji se osigurati da se sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a ne prelazi ono što je potrebno za postizanje ciljeva ZRP-a ili ZUT-a i da nemaju negativni učinak na tržišno natjecanje, a time i na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ovim uvjetom štiti se tržišno natjecanje među proizvođačima i konkurentni postupci.

3.1.6.5. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne isključuje se tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda (članak 41. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Ovim uvjetom nadopunjuje se prethodni uvjet, ali je usmjeren na određeni proizvod koji proizvodi OP.

Ta dva uvjeta trebalo bi ocjenjivati u odnosu na stvarno ili moguće tržišno natjecanje.¹³ Analizom se stoga mora provjeriti postoje li stvarne ili moguće prepreke / ograničenja za proizvod ili zemljopisno tržište. Provjera ispunjenosti tih uvjeta mora se provoditi za svaki pojedini slučaj uzimajući u obzir posebne aspekte mjerodavnog tržišta u proizvodnom i u zemljopisnom smislu.

Provjera uvjeta 3.1.6.4 i 3.1.6.5:

U zahtjevu za priznavanje trebale bi biti navedene informacije o sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a koji traži priznavanje i pojedinosti o njegovim aktivnostima. Na temelju informacija trebala bi se moći izvršiti procjena ispunjenosti uvjeta 3.1.6.4. i 3.1.6.5. Mjerodavno tržište treba utvrditi na temelju dva aspekta: i. mjerodavno **tržište u proizvodnom smislu** i ii. mjerodavno **tržište u zemljopisnom smislu**.

i. U odnosu na mjerodavno tržište u proizvodnom smislu informacijama bi se trebala pokazati zamjenjivost s drugim proizvodima. Te bi proizvode trebalo utvrditi na temelju, primjerice, sličnih značajki, cijene, uporabe ili percepcije potrošača.

ii. U pogledu mjerodavnog tržišta u zemljopisnom smislu, ocjenjivanjem bi trebalo utvrditi područje u kojem su uvjeti tržišnog natjecanja ujednačeni. U tu svrhu moraju se ocijeniti sljedeći aspekti:

– Mogu li opskrba i kupnja biti usmjerene na druga područja bez ograničenja ili bez uzrokovanja znatnih troškova?

– Je li potražnja ograničena na lokalne proizvode ili su njome obuhvaćeni proizvodi proizvedeni u određenoj državi članici ili čak i uvezeni proizvodi? Korisni su pokazatelji podaci o uvozu proizvoda podrijetlom izvan EU-a ili iz drugih država članica EU-a i informacije o prodaji unutar predmetne države članice.

Na temelju tih aspekata ocjenom bi se trebalo pokazati da sporazumi, odluke i djelovanja ne isključuju tržišno natjecanje i ne utječu na znatan dio određenog tržišta. Za potrebe provjere ispunjenosti uvjeta 3.1.6.5. trebalo bi uzeti u obzir samo zemljopisno tržište jer se uzimaju u obzir samo određeni proizvodi koje je proizveo predmetni OP (a ne svi zamjenjivi proizvodi kao pod 3.1.6.4.) (točke (b), (d) i (e) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

Smjernice za ocjenjivanje tih aspekata navedene su u Obavijesti Komisije o utvrđivanju mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišnog natjecanja Zajednice (97/C 372 /03) i u Komunikaciji Komisije o Smjernicama za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora (2004/C 101/08).¹⁴

¹³ Pojam potencijalnog tržišnog natjecanja odnosi se na poduzetnike koji se još ne natječu na relevantnom tržištu. Smjernice za procjenu mogućeg tržišnog natjecanja dostupne su u Obavijesti Komisije o utvrđivanju mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišnog natjecanja Zajednice (97/C 372 /03).

¹⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427\(07\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427(07)&from=EN)

3.1.7. Zloupotreba vladajućeg položaja (članak 14. stavak 1. točka (f) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja podnosi zahtjev za priznavanje ne smije zloupotrijebiti vladajući položaj na određenom tržištu.

Vladajući položaj nije sam po sebi nezakonit. Trgovačko društvo koje ima vladajući položaj može se natjecati na temelju zasluga kao i svako drugo trgovačko društvo. Međutim, trgovačko društvo koje ima vladajući položaj ima posebnu odgovornost osigurati da svojim ponašanjem ne narušava tržišno natjecanje izbjegavajući ponašanja kao što su utvrđivanje cijena na razini na kojoj nastaju gubici (predatorske cijene) ili naplaćivanje previsokih cijena.¹⁵ Provjera ispunjenosti tih uvjeta mora se provoditi za svaki pojedini slučaj uzimajući u obzir posebnosti predmetnog tržišta.

Provjera ovog uvjeta:

U zahtjevu za priznavanje trebale bi biti navedene informacije o sporazumima, odlukama i djelovanjima OP-a koji traži priznavanje i pojedinosti o njegovim aktivnostima. Na temelju informacija trebalo bi biti moguće utvrditi ili isključiti postojanje vladajućeg položaja na određenom mjerodavnom tržištu u proizvodnom i zemljopisnom smislu (vidi prethodni uvjet za smjernice) i ocijeniti zloupotrijebuje li OP taj vladajući položaj.

Korisni pokazatelji za ocjenjivanje vladajućeg položaja OP-a jesu aspekti kao što je udio na tržištu ili reprezentativnost. Iz iskustva se može zaključiti da veći udio na tržištu i dulje razdoblje trajanja tog udjela podrazumijevaju veću vjerojatnost da postoji preliminarna naznaka vladajućeg položaja. Komisija općenito smatra da su niski tržišni udjeli općenito dobra naznaka nepostojanja znatne tržišne snage. Komisija zaključuje na temelju svog iskustva da postoji mala vjerojatnost da će tržišno društvo s tržišnim udjelom manjim od 40 % imati vladajući položaj. Međutim, tu bi pretpostavku trebalo provjeriti u odnosu na posebnu strukturu tržišta jer mogu postojati posebni slučajevi ispod tog praga kada konkurenti ne mogu učinkovito ograničiti postupanje poduzetnika koji ima vladajući položaj. Nadalje, Sud EU-a smatrao je da se, osim u iznimnim okolnostima, može pretpostaviti da poduzetnik ima vladajući položaj ako je njegov tržišni udio stalno iznad 50 %.¹⁶

Ostali aspekti koji se mogu uzeti u obzir jesu lakoća ulaska drugih trgovačkih društava na tržište, postojanje kompenzacijske kupovne moći, ukupna veličina i jačina skupine i resursi te mjera do koje je prisutna na nekoliko razina opskrbnog lanca (vertikalna integracija).

Na temelju informacija navedenih u zahtjevu mora se moći zaključiti da OP, ako ima vladajući položaj, ne zloupotrijebuje svoj položaj i ne postupa na način kojim se narušava tržišno natjecanje (točke (b), (d) i (e) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

Smjernice za ocjenjivanje ovog aspekta navedene su posebno u Komunikaciji Komisije— Uputa o provedbenim prioritetima Komisije u primjeni članka 82. Ugovora o EZ-u na postupanja poduzetnika u vladajućem položaju koja za posljedicu mogu imati zloupotrijebu u smislu istiskivanja konkurenata s tržišta (2009/C 45/02).¹⁷

¹⁵ Vidjeti presudu Suda EU-a od 9. studenoga 1983., predmet 322/81, *Michelin protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1983:313. U presudama sudova EU-a redovito se ponavlja da se člankom 102. poduzećima koja imaju vladajući položaj određuju obveze koje poduzeća koja nemaju vladajući položaj ne moraju snositi.

¹⁶ Vidjeti presudu Suda (Peto vijeće) od 3. srpnja 1991., predmet C-62/86, *AKZO Chemie BV protiv Komisije Europskih zajednica*. ECLI:EU:C:1991:286, str. 60.

¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XC0224%2801%29&from=EN>

3.1.8. Podaci o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja (članak 14. stavak 1. točka (g) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača mora dati podatke o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja. Ti su podaci potrebni kako bi nadležno nacionalno tijelo moglo ocijeniti reprezentativnost OP-a i usklađenost s pravilima o unutarnjem funkcioniranju.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati podatke o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja OP-a (Prilog I. točke (a), (b) i (d) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2. Uvjeti za priznavanje međusektorskih organizacija

3.2.1. Usklađenost s pravilima o unutarnjem funkcioniranju (članak 16. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.2.

3.2.2. Repräsentativnost (članak 16. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Međusektorska organizacija koja podnosi zahtjev za priznavanje mora predstavljati značajan udio proizvodne aktivnosti ili aktivnosti prerade ili tržišnih aktivnosti, ili oboje, koje se tiču proizvoda ribarstva i akvakulture (koji jesu ili nisu prerađeni).

Za više podataka vidjeti točku 3.1.3.

3.2.3. Sudjelovanje u proizvodnji, preradi ili stavljanju proizvoda na tržište (članak 16. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Međusektorska organizacija koja podnosi zahtjev za priznavanje ne smije sama sudjelovati u proizvodnji, preradi ili stavljanju proizvoda ribarstva i akvakulture na tržište (koji jesu ili nisu prerađeni). Ovaj uvjet znači da međusektorska organizacija mora obavljati različite aktivnosti od njezinih članova i da se te aktivnosti ne bi trebale odnositi na proizvodnju, preradu ili stavljanje na tržište.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati informacije o aktivnostima međusektorske organizacije i o njezinom statutu. U statutu trebale bi biti navedene aktivnosti kojima se skupina planira baviti (točka (a) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.4. Pravna osobnost, poslovni nastan i službeno sjedište (članak 16. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.4.

3.2.5. Sposobnost ostvarivanja ciljeva (članak 16. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Međusektorska organizacija koja podnosi zahtjev za priznavanje mora biti sposobna postizati ciljeve iz članka 12. Uredbe o ZUT-u.

Za više podataka vidjeti točku 3.1.5.

3.2.6. Interesi potrošača (članak 16 stavak 1. točka (f) Uredbe o ZUT-u)

Međusektorska organizacija koja podnosi zahtjev za priznavanje mora uzeti u obzir interese potrošača.

Taj uvjet trebalo bi čitati u kontekstu članka 169. UFEU-a u skladu s kojim Unija pridonosi zaštiti gospodarskih interesa potrošača i promicanju njihova prava na informacije. To je zato što se smatra da

je povjerenje potrošača od ključne važnosti za razvoj unutarnjeg tržišta EU-a. Budući da su ciljevi međusektorskih organizacija povezani s poboljšanjem koordinacije i uvjeta za stavljanje proizvoda ribarstva i akvakulture na tržište EU-a, one bi u svom djelovanju trebale uzeti u obzir interese potrošača u EU-u.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev za priznavanje trebao bi sadržavati objašnjenje kako će se u aktivnostima MSO-a uzeti u obzir interesi potrošača (točke (a), (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.7. Ispravno funkcioniranje ZUT-a (članak 16. stavak 1. točka (g) Uredbe o ZUT-u)

Priznavanjem MSO-a ne smije se ugrožavati funkcioniranje ZUT-a. Stoga MSO može biti priznat samo ako su njegove aktivnosti u skladu s ciljevima ZUT-a.

Provjera ovog uvjeta:

U zahtjevu za priznavanje trebalo bi pokazati kako MSO pridonosi ostvarivanju ciljeva ZUT-a. U zahtjevu bi trebalo biti pokazati da aktivnosti koje obavlja MSO nisu protivne Uredbi o ZUT-u (točke (a) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.8. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 16. stavak 1. točka (h) Uredbe o ZUT-u)

Opće objašnjenje primjene pravila tržišnog natjecanja dostupno je u točki 3.1.6.

Sporazumi, odluke i djelovanja MSO-a mogu biti izuzeti od primjene pravila tržišnog natjecanja u sljedećim slučajevima:

- (a) potrebni su za ostvarenje ciljeva određenih u članku 39. UFEU-a;
- (b) ne podrazumijevaju obvezu primjene utvrđene cijene;
- (c) ne vode do bilo kakve podjele tržišta unutar Unije;
- (d) njima se ne primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime se stavlja nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- (e) njima se ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda i
- (f) njima se ne ograničava tržišno natjecanje na načine koji nisu nužni za ostvarenje ciljeva ZRP-a.

Ovi su uvjeti kumulativni. To znači da svi moraju biti ispunjeni. Pravila za primjenu ispunjenosti svakog uvjeta objašnjena su u nastavku (točke 3.2.8.1. do 3.2.8.6.)

3.2.8.1. Sporazumi, odluke i djelovanja potrebni su za ostvarenje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 41. stavak 2. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.1.

3.2.8.2. Sporazumi, odluke i djelovanja ne podrazumijevaju obvezu naplaćivanja jednakih cijena (članak 41. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.2.

3.2.8.3. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne uzrokuje se bilo kakva podjela tržišta unutar Unije (članak 41. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.3.

3.2.8.4. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne primjenjuju se različiti uvjeti na jednake transakcije s drugim trgovinskim partnerima čime se stavljaju u nepovoljan položaj na tržištu (članak 41. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Osnivanjem MSO-a ne smije se uzrokovati diskriminacija kojom se narušava tržišno natjecanje.

Ovaj uvjet mora se čitati u svjetlu vertikalnog odnosa uspostavljenog među članovima MSO-a i njime se utvrđuje načelo da se u sporazumima, odlukama i djelovanjima međusektorskih organizacija ne smiju primjenjivati različiti uvjeti kojima se trgovinski partner stavlja u nepovoljan položaj na tržištu, što utječe na dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Na primjer, razlike u cijenama koje se naplaćuju trgovinskim partnerima moraju biti opravdane na temelju objektivnih činjenica (npr. razlike u troškovima poštarine) ili se može smatrati da su u suprotnosti s pravilima tržišnog natjecanja EU-a.

Provjera ovog uvjeta:

Iz informacija o pravilima skupine trebalo bi biti razvidno da se isključivo odnose na obuhvaćene aspekte i da se njima ne diskriminira između trgovinskih partnera stavljajući ih u nepovoljni položaj na tržištu (točke (b) i (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

Smjernice za ocjenjivanje tog aspekta navedene su u Obavijesti Komisije – Smjernice o načelu utjecaja na trgovinu iz članka 81. i 82. Ugovora (2004/C 101/07).¹⁸

3.2.8.5. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne isključuje se tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda (članak 41. stavak 2. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.5.

3.2.8.6. Sporazumima, odlukama i djelovanjima ne ograničava se tržišno natjecanje na načine koji nisu ključni za postizanje ciljeva ZRP-a (članak 41. stavak 2. točke (f) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.4. smjernica o tome kako provjeriti je li ovaj uvjet ispunjen. Provjera se izvršava primjenom istog postupka kao za OP-ove, ali teret dokazivanja veći je za međusektorske organizacije jer međusektorska organizacija mora dokazati da je ograničavanje tržišnog natjecanja koje je posljedica sporazuma, odluka ili djelovanja od ključne važnosti za postizanje ciljeva ZRP-a.

¹⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427 %2806%29&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427%20%2806%29&from=EN), vidjeti posebno stavak 82.

Provjera uvjeta 3.2.8.5 i 3.2.8.6:

Vidjeti opis naveden u točkama 3.1.6.4. i 3.1.6.5. Uvjeti koji se primjenjuju na OP-ove primjenjuju se i na međusektorske organizacije, ali obrnutim redoslijedom.

4. Postupak**Oblik zahtjeva**

U Prilogu I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013 utvrđen je oblik koji OP/MSO koja traži priznavanje mora upotrijebiti u svom zahtjevu predmetnoj državi članici.

Rok za odgovor države članice

Predmetna država članica, nakon provjere ispunjenosti svih uvjeta iz članka 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u, mora o svojoj odluci obavijestiti OP-a / MSO-a podnositelja zahtjeva i, prema potrebi, obrazložiti svoju odluku. To treba učiniti u roku od tri mjeseca od primitka zahtjeva (članak 2. Provedbene odluke Komisije (EU) br. 1419/2013).

Provjere

Organizacije proizvođača / međusektorske organizacije moraju stalno ispunjavati uvjete iz članka 14., 16. i 17. Uredbe o ZUT-u. Države članice imaju obvezu provoditi provjere u redovitim razmacima kako bi zajamčile ispunjenost uvjeta i nakon dodjele priznavanja. U slučaju OP-ova tim provjerama trebalo bi provjeriti i izvršavanje obveza iz članka 28. Uredbe o ZUT-u (Plan proizvodnje i trženja) U slučaju nepridržavanja uvjeta, priznanje se može povući. U tom slučaju država članica obavješćuje predmetni OP/MSO i daje mu dva mjeseca za podnošenje primjedbi (članak 18. Uredbe o ZUT-u i članak 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013).

U Uredbu o ZUT-u i u njezinim provedbenim aktima nisu propisani rokovi za te provjere. Predmetna država članica može odlučiti o učestalosti provjera, pod uvjetom da se provode u redovitim razmacima, čime se osigurava učinkovito praćenje pridržavanja relevantnih uvjeta.

Komisija može provoditi i provjere kako bi osigurala ispravno provođenje postupka priznavanja OP-ova/MSO-ova. U slučaju nepridržavanja uvjeta, Komisija, prema potrebi, traži povlačenje priznanja predmetne države članice (članak 20. Uredbe o ZUT-u).

Prilog I.I. – Sažetak informacija koje treba sadržavati zahtjev za priznavanje organizacije proizvođača na temelju predloška iz Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013

- (a) Statut organizacije proizvođača**
- (b) Pravila unutarnjeg funkcioniranja u skladu s načelima utvrđenima u članku 17. Uredbe (EU) br. 1379/2013**
- (c) Imena osoba ovlaštenih za zastupanje organizacije proizvođača i djelovanje u njezino ime**
- (d) Dokaz da organizacija proizvođača ispunjuje uvjete utvrđene u članku 14. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1379/2013:**
  - Dokaz o dobrovoljnoj prirodi članstva i dokaz (zapisnik i slično) da je donesena demokratska odluka o podnošenju zahtjeva za priznavanje
  - Informacije o unutarnjem funkcioniranju kojima se, prema potrebi, nadopunjuju informacije iz točaka (a) i (b)
  - Dokaz o stjecanju pravne osobnosti
  - Dokaz da skupina može postizati ciljeve OP-a
  - Dokaz o poštovanju pravila tržišnog natjecanja i, u slučaju iznimaka od primjene tih pravila, dokaz posebno o sljedećem:
    - nužnosti pravila za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a,
    - provjeri da pravilo ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena,
    - provjeri da se pravilom ne uzrokuje bilo kakva podjele tržišta unutar Unije,
    - analizi kojom se dokazuje da pravilo ne isključuje tržišno natjecanje,
    - analizi kojom se dokazuje da se pravilom ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnog proizvoda.
  - Informacije o sporazumima, odlukama i djelovanjima skupine kojom se nadopunjuju informacije iz točaka (a) i (b), ako ih ima
  - Informacije o članstvu, upravljanju i izvorima financiranja
- (e) Pojediniosti o aktivnostima koje obavlja organizacija proizvođača uključujući područje djelovanja i proizvode ribarstva i akvakulture za koje se traži priznavanje:**
  - Informacije o reprezentativnosti – koje će biti prilagođene posebnim zahtjevima koje je utvrdila država članica, ako ih ima
  - Informacije o aktivnostima (područje, proizvodi)

Prilog I.II. – Sažetak informacija koje treba sadržavati zahtjev za priznavanje međusektorske organizacije na temelju predloška iz Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013

(a) Statut međusektorske organizacije

Uključujući informacije o aktivnostima kojima se skupina može baviti.

(b) Pravila unutarnjeg funkcioniranja u skladu s načelima utvrđenima u članku 17. Uredbe (EU) br. 1379/2013

(c) Imena osoba ovlaštenih za zastupanje međusektorske organizacije ili za djelovanje u njezino ime

(d) Dokaz da međusektorska organizacija ispunjuje uvjete utvrđene u članku 16. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1379/2013:

- Informacije o unutarnjem funkcioniranju kojima se, prema potrebi, nadopunjuju informacije iz točaka (a) i (b)
- Dokaz o stjecanju pravne osobnosti
- Dokaz da skupina može postizati ciljeve MSO-a
- Dokaz da skupina u svojim aktivnostima uzima u obzir interese potrošača (osim informacija navedenih pod točkama (a) i (b), prema potrebi)
- Dokaz da aktivnosti koje obavlja skupina nisu u suprotnosti s MSO-om (osim informacija navedenih pod točkom (a), prema potrebi)
- Poštovanje pravila tržišnog natjecanja i, u slučaju iznimaka od primjene tih pravila, dokaz posebno o sljedećem:
  - nužnosti pravila za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a,
  - provjeri da pravilo ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena,
  - provjeri da se pravilom ne uzrokuje bilo kakva podjele tržišta unutar Unije,
  - analizi kojom se dokazuje da pravilo ne isključuje tržišno natjecanje,
  - analizi kojom se dokazuje da se pravilom ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnog proizvoda.

(e) Pojedinstvi o aktivnostima koje obavlja međusektorska organizacija uključujući područje djelovanja i proizvode ribarstva i akvakulture za koje se traži priznavanje:

- Informacije o reprezentativnosti – koje će biti prilagođene posebnim zahtjevima koje je utvrdila država članica, ako ih ima
- Informacije o aktivnostima (područje, proizvodi)

DIO II. – SMJERNICE ZA PROVEDBU POGLAVLJA II. ODJELJKA III. O PROŠIRENJU PRAVILA

U poglavlju II. odjeljku III. Uredbe o ZUT-u utvrđeni su uvjeti, ograničenja i postupak za proširenje pravila koje su države članice dogovorile za OP-ove/MSO-ove na nečlanove. Oblik obavijesti i postupak obavješćivanja Komisije o predviđenom proširenju primjene pravila propisani su u članku 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013.

U ovom dijelu objašnjava se svrha odjeljka III. i uloga uključenih dionika te se opisuje kako bi trebalo ocijeniti zahtjev za proširenje pravila na nečlanove na temelju uvjeta utvrđenih u člancima 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u.

1. Svrha proširenja pravila na nečlanove

Svrha proširenja pravila koje su dogovorili OP/MSO na nečlanove jedan od instrumenata kojima se omogućuje postizanje ciljeva ZRP-a i ZUT-a na način koji je najbolje prilagođen potrebama na terenu. Kada odlučuju o proširenju pravila OP-a/MSO-a na nečlanice države članice provjeravaju pridonosi li se takvim pravilima postizanju ciljeva ZRP-a i potvrđuju doprinos pravila toj svrsi.

Za organizacije potrošača proširenje pravila na nečlanove jedan je od instrumenata kojim se osiguravaju održive aktivnosti stabilizacijom proizvodnje. Cilj je takvih proširenja smanjiti nestabilnost ponude proizvoda ribarstva i akvakulture, primjerice u pogledu količine i veličine, i osigurati osnovu za stabilniju proizvodnju tijekom godine.

U slučaju MSO-ova svrha je proširenja pravila na nečlanove poboljšati uvjete za stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture u cijelom opskrbnom lancu.

2. Uloga uključenih dionika

U postupku proširenja pravila sudjeluju tri dionika: OP/MSO koji podnosi zahtjev, država članica u kojoj OP/MSO ima poslovni nastan i reprezentativan je i Europska komisija.

OP/MSO je najvažniji dionik u proširenju pravila. On dogovara pravila u okviru svoje strukture i čini ih obvezujućima za sve svoje članove. Ako smatra da je dogovoreno pravilo nužno za postizanje ciljeva ZRP-a i MSO-a, on može zatražiti proširenje tog pravila na sve proizvođače / subjekte aktivne u području u kojem je on reprezentativan. Zadaća je OP-a / MSO-a dokazati da su ispunjeni uvjeti iz članka 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u.

Država članica koja zaprima zahtjev za proširenje pravila od OP-a / MSO-a dužna je ocijeniti ispunjuje li traženo proširenje pravila uvjete iz članka 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u. Kada su izvršene sve provjere i zahtjev je pozitivno ocijenjen, država članica mora obavijestiti Komisiju da planira proširiti predloženo pravilo.

Po primitku obavijesti države članice Komisija mora donijeti odluku o odobravanju ili odbijanju odobrenja predloženog proširenja pravila. U tu svrhu Komisija provjerava sadržaj obavijesti države članice i provjerava jesu li provedene potrebne istrage i analiza kako bi se zajamčila usklađenost s uvjetima iz članka 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u. Kada odobri proširenje pravila Komisija može

izvršiti provjere kako bi potvrdila da je to u skladu s uvjetima za odobrenje. Ako je utvrđeno da prošireno pravilo nije u skladu sa zahtjevima iz Uredbe o ZUT-u, Komisija može povući odobrenje.

3. Uvjeti za proširenje pravila i njihovo odobrenje

Člancima 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u propisani su uvjeti koje pravilo mora ispuniti da bi se moglo proširiti na nečlanove. Ti uvjeti opisani su u nastavku u dva zasebna odjeljka, jednom koje se odnosi na OP-ove/UOP-ove i jednom koje se odnosi na MSO-ove. U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe o ZUT-u, uvjeti koji se primjenjuju na OP-ove primjenjuju se i na UOP-ove, osim ako je navedeno drugačije.

3.1. Uvjeti za proširenje pravila koja su donijele organizacije proizvođača

3.1.1. Podrijetlo zahtjeva (članak 22. stavak 1. Uredbe o ZUT-u)

Prijedlog za proširenje pravila mora podnijeti OP. Stoga, ako država članica želi učiniti pravilo dogovoreno unutar organizacije proizvođača obvezujućim za proizvođače koji nisu članovi organizacije i bez njezina izričitog zahtjeva, to se mora učiniti drugim instrumentima, a ne proširenjem pravila.

Provjera ovog uvjeta:

Zahtjev predmetnog OP-a za proširenje pravila trebao bi biti uključen u obavijest o proširenju pravila (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.2. Osnovana organizacija (članak 22 stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

Organizacija proizvođača koja traži proširenje pravila mora biti osnovana najmanje godinu dana. Prema tome, tijekom prve godine djelovanja OP ne može tražiti proširenje pravila koje su dogovorili njegovi članovi. Ovim uvjetom nastoji se osigurati da je OP osnovan dovoljno dugo da može prikupiti dovoljno dokaza za podupiranje zahtjeva za proširenje pravila prije nego proširenja njegove primjene na nečlanove.

Provjera ovog uvjeta:

Obavijest o proširenju pravila trebala bi sadržavati naziv i adresu predmetnog OP-a i datum priznavanja (točke (a) i (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.3. Reprezentativnost (članak 22. stavak 2. Uredbe o ZUT-u za OP-ove u sektoru ribarstva i članak 22. stavak 3. Uredbe o ZUT-u za OP-ove u sektoru poljoprivrede).

Tijekom godine prije podnošenja zahtjeva za proširenje, OP mora imati najmanje sljedeće udjele:

- **za OP-ove u sektoru ribarstva:** 55 % prodanih količina proizvoda na koji se primjenjuje pravilo u predloženom mjestu primjene pravila;
- **za OP-ove u sektoru akvakulture:** 40 % prodanih količina proizvoda na koji se primjenjuje pravilo u predloženom mjestu primjene pravila;

Za izračunavanje reprezentativnosti mogu se upotrijebiti samo kriteriji iz članka 22. stavaka 2. i 3.

Provjera ovog uvjeta:

Sve informacije koje su potrebne za dokazivanje reprezentativnosti OP-a trebale bi biti uključene u obavijest o pravilu koje treba proširiti (točka Priloga III. (b) Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.4. Mjere (članak 22. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Pravilo čije se proširenje predlaže mora se odnositi na jednu od sljedećih mjera koje su navedene u članku 8. Uredbe o ZUT-u:

Svi OP-ovi

- Prilagodba proizvodnje zahtjevima tržišta (članak 8 stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)
- Usmjeravanje opskrbe i trženje proizvoda njihovih članova (članak 8 stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)
- Promicanje proizvoda njihovih članova bez diskriminacije (članak 8 stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

OP-ovi u sektoru ribarstva

- Zajedničko planiranje aktivnosti ribarstva i upravljanje njima (članak 8. stavak 2. točka (a) Uredbe o ZUT-u)
- Izbjegavanje i smanjenje neželjenog ulova (članak 8 stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

OP-ovi u sektoru akvakulture

- Promicanje održivih aktivnosti akvakulture (članak 8 stavak 3. točka (a) Uredbe o ZUT-u)
- Prikupljanje informacija o proizvodima stavljenima na tržište (članak 8. stavak 3. točka (b) Uredbe o ZUT-u)
- Prikupljanje informacija o okolišu (članak 8 stavak 3. točka (c) Uredbe o ZUT-u)
- Planiranje upravljanja aktivnostima akvakulture njihovih članova (članak 8 stavak 3. točka (d) Uredbe o ZUT-u)
- Podržavanje programa za stručnjake u promicanju proizvoda održive akvakulture. (članak 8 stavak 3. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Te se mjere moraju razmatrati u kontekstu ciljeva OP-ova i UOP-ova. Tim ciljevima trebalo bi se pridonijeti ostvarenju ciljeva iz članka 7. Uredbe o ZUT-u (OP-ovi) ili iz članka 10. Uredbe o ZUT-u (UOP-ovi) i ciljeva ZUT-a i ZRP-a.

Provjera ovog uvjeta:

Pravilo i predmetna mjera koju može provoditi OP trebali bi biti uključeni u obavijest o pravilu koje će se proširiti. Trebalo bi objasniti i vezu između mjere i ciljeva koje ostvaruju OP-ovi (točke (c) i (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.5. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 25. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Pravilo čije se proširenje predlaže mora biti u skladu s pravilima tržišnog natjecanja iz poglavlja V. Uredbe o ZUT-u. U članku 40. Uredbe o ZUT-u utvrđeno je opće načelo u skladu s kojim se pravila

tržišnog natjecanja EU-a primjenjuju na sporazume, odluke i djelovanja koji se odnose na proizvodnju i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture. Više informacije o poštovanju tih pravila i o izuzećima od primjene tih pravila dostupno je u dijelu I. točki 3.1.6. o priznavanju strukovnih organizacija.

Ako pravila koja će se proširiti sadržavaju djelovanja koja su u načelu zabranjena člankom 101. stavkom 1. UFEU-a, njihovo proširenje može se odobriti ako su ispunjeni svi uvjeti za izuzeće od primjene pravila tržišnog natjecanja iz članka 41. Uredbe o ZUT-u.

Ispunjenje uvjeta iz članka 41. trebalo bi provjeriti u kontekstu pravila **kako je prošireno na nečlanove**. Nadalje, pravilo dogovoreno unutar OP-a trebalo bi biti u skladu s pravilima tržišnog natjecanja i prije proširenja na nečlanove.

Da bi se na njega primjenjivalo izuzeće od primjene pravila tržišnog natjecanja iz članka 41. pravilo koje se proširuje mora ispunjavati sljedeće uvjete.

- (a) potrebno je za ostvarenje ciljeva određenih u članku 39. UFEU-a;
- (b) ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena;
- (c) ne vodi do bilo kakve podjele tržišta unutar Unije;
- (d) ne isključuje tržišno natjecanje i
- (e) ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda.

Djelovanja kojima se, primjerice, određuju cijene, isključuje tržišno natjecanje ili uzrokuju podjele tržišta nisu prihvatljiva ni pod kojim uvjetima.

Ovi su uvjeti kumulativni. To znači da svi moraju biti ispunjeni. Provjera ispunjenosti svakog uvjeta objašnjena je u nastavku (točke 3.1.5.1. do 3.1.5.5.).

3.1.5.1. Proširenje pravila potrebno je za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 41. stavak 1. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

U skladu s utvrđenom sudskom praksom, svako izuzeće od primjene općih pravila tržišnog natjecanja u skladu s člankom 41. Uredbe o ZUT-u trebalo bi tumačiti strogo¹⁹ i ono bi trebalo biti ograničeno na slučajeve kada se sporazumima, odlukama ili djelovanjima pridonosi postizanju svih ciljeva iz članka 39. UFEU-a.²⁰ U slučaju sukoba između različitih ciljeva iz članka 39. UFEU-a, ili ako se svi ti ciljevi ne mogu istovremeno ostvariti u cijelosti, trebalo bi barem biti moguće uskladiti te ciljeve i osigurati da ostvarivanje jednog cilja ne ide na štetu drugog.²¹

Europski sudovi potvrdili su da je jedan od slučajeva kada sporazumi, odluke i djelovanje mogu biti izuzeti od primjene pravila tržišnog natjecanja kada su oni **nužni** za postizanje ciljeva iz članka 39.

¹⁹ Vidjeti presudu Suda EU-a od 12. prosinca 1995., predmet C-399/93, *Oude Luttikhuis*, ECLI:EU:C:1995:434, str. 23 i dalje

²⁰ Vidjeti presudu Suda EU-a od 15. svibnja 1975., predmet 71/74, *Frubo protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1975:61, str. 22. do 27.

²¹ Vidjeti presudu Općeg suda od 14. svibnja 1997., Spojeni predmeti T-70/92 i T-71/92, ECLI:EU:T:1997:69, str. 153.

UFEU-a.²² To se načelo odražava u članku 41. stavku 1. točki (a) Uredbe o ZUT-u. Stoga se moraju uzeti u obzir svih pet ciljeva iz članka 39. UFEU-a i zasebno analizirati. Predmetni sporazum, odluka i djelovanje moraju se ocijeniti u odnosu na svaki cilj.

Procjenom se mora doći do zaključka da je pravilo OP-a potrebno za postizanje sljedećeg:

Članak 39. stavak 1. točka (a) *Povećanja poljoprivredne produktivnosti promicanjem tehničkog napretka i osiguravanjem racionalnog razvoja poljoprivredne proizvodnje te optimalnog korištenja čimbenika proizvodnje, osobito radne snage,;*

U svjetlu ZRP-a, objašnjenje bi trebalo biti usmjereno na to zašto je proširenje pravila potrebno za osiguravanje ekološke održivosti i gospodarske i društvene održivosti aktivnosti ribarstva i akvakulture (članak 2. stavak 1. Uredbe o ZRP-u²³).

Članak 39. stavak 1. točka (b) *Osiguranja primjernog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva, osobito povećanjem osobne zarade osoba koje se bave poljoprivredom.*

U pogledu ZRP-a u obavijesti bi stoga trebalo biti objašnjeno zašto je proširenje pravila potrebno za „osiguravanje primjerenog životnog standarda stanovništva koje se bavi ribarstvom (ili akvakulturom), posebno povećanjem osobne zarade osoba koje se bave ribarstvom (ili akvakulturom)”.

Članak 39. stavak 1. točka (c) *Stabilizacije tržišta.*

Članak 39. stavak 1. točka (d) *Osiguranja dostupnosti zaliha.*

Uzimajući u obzir posebnosti ZRP-a, u obavijesti bi trebalo biti navedeno zašto je proširenje pravila potrebno za osiguranje održivog iskorištavanja resursa kako bi se dugoročno osigurala dostupnost hrane (članak 2. stavak 1. Uredbe o ZUT-u).

Članak 39. stavak 1. točka (e) *Osiguranje da roba dođe do potrošača po razumnim cijenama.*

Provjera ovog uvjeta:

Obavijest bi trebala sadržavati objašnjenje zašto je proširenje pravila nužno za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a. Analizom bi trebalo dokazati da bez takvog proširenja ne bi bilo moguće postići ciljeve iz članka 39. UFEU-a. Analizom bi trebao biti obuhvaćen svaki pojedinačni cilj. Za ciljeve iz članka 39. stavka 1. točaka (a), (b) i (d) objašnjenje bi trebalo biti usmjereno na prethodno istaknute aspekte. U slučaju članka 39. stavka 1. točke (c) u obavijesti bi trebalo objasniti zašto je potrebno proširenje pravila dokazujući da bez pravila postoji opasnost od nestabilnosti tržišta. U odnosu na članak 39. stavak 1. točku (e) obavijest bi trebala uključivati objašnjenje kako će se proširenjem pravila pridonijeti stabilnosti cijena za krajnjeg potrošača (Prilog III. točka (d) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013).

²² Vidjeti presudu Općeg suda od 13. prosinca 2006., Spojeni predmet T-217/03 i T-245/03, *FNCVB protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2006:391, str. 199. Pojam nužnosti prvi put je uveden u Uredbi Vijeća EEZ-a br. 26 o primjeni određeni pravila tržišnog natjecanja na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i trgovinu tim proizvodima, SL 30, 20. 04. 1962., str. 993.

²³ Uredba (EU) br. 1380/2013, SL L 354, 28.12.2013., str. 22. – 61. (vidi bilješku 4. za potpunu uputu).

3.1.5.2. Proširenje pravila ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena (članak 41. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Pravilo koje je donio OP ne smije se ni u kojem slučaju proširiti ako bi se njime uzrokovala situacija naplaćivanja jednakih cijena.

Provjera ovog uvjeta:

U obavijesti bi trebalo potvrditi da se pravilo koje treba proširiti odnosi samo na aspekte navedene u obavijesti (npr. ograničenja obujma/veličine iskrcaja za pravila OP-a) i ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena (utvrđivanje cijena) (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.5.3. Proširenjem pravila ne uzrokuje se bilo kakva podjela tržišta unutar Unije (članak 41. stavak 1. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Podjela tržišta odnosi se na djelovanja čiji je izravni ili neizravni cilj ograničavanje područja na kojem se može prodavati ili skupine/vrste kupaca kojima se može prodavati. Proizvođači moraju moći slobodno odlučiti gdje će prodavati i kome će prodavati.

Provjera ovog uvjeta:

U obavijesti bi trebalo potvrditi da pravilo koje treba proširiti ne uključuje neku vrstu podjele tržišta. U obavijesti bi posebno trebalo pokazati da se pravilom neće ograničiti sloboda prodavača da prodaju, ni u pogledu zemljopisnog tržišta ni u pogledu skupine/vrste mogućih kupaca. Analizom bi također trebalo pokazati da će kupci nakon proširenja pravila i dalje moći birati gdje će kupovati i od koga (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013). Za smjernice o definiciji mjerodavnog tržišta vidjeti okvir pod točkom 3.1.5.5.

3.1.5.4. Proširenjem pravila ne isključuje se tržišno natjecanje (članak 41. stavak 1. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Ovim uvjetom nastoji se osigurati da se proširenjem pravila ne prelazi ono što je potrebno za postizanje ciljeva ZRP-a ili ZUT-a i da ono nema negativni učinak na tržišno natjecanje, a time i na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ovim uvjetom štiti se tržišno natjecanje između proizvođača i konkurentni postupci.

3.1.5.5. Proširenjem pravila ne isključuje se tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda (članak 41. stavak 1. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Ovim uvjetom nadopunjuje se prethodni uvjet, ali je usmjeren na određeni proizvod koji je obuhvaćen predloženim proširenjem pravila. Njime se utvrđuje da se proširenjem pravila ne smije isključivati tržišno natjecanje u pogledu predmetnog proizvoda.

Ta dva uvjeta treba ocjenjivati zajedno u odnosu na stvarno ili moguće tržišno natjecanje.²⁴ Analizom se stoga mora provjeriti postoje li prepreke / ograničenja za proizvod ili zemljopisno tržište koje bi

²⁴ Pojam potencijalnog tržišnog natjecanja odnosi se na poduzetnike koji se još ne natječu na relevantnom tržištu. Smjernice za procjenu mogućeg tržišnog natjecanja dostupne su u Obavijesti Komisije o utvrđivanju mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišnog natjecanja Zajednice (97/C 372 /03).

mogle utjecati na stvarne ili moguće konkurente. Provjera ispunjenosti tih uvjeta mora se provoditi za svaki pojedini slučaj uzimajući u obzir posebne aspekte mjerodavnog tržišta u proizvodnom i u zemljopisnom smislu.

Provjera uvjeta 3.1.5.4 i 3.1.5.5:

U obavijesti bi se trebali ocjenjivati uvjeti 3.1.5.4. i 3.1.5.5. U tu svrhu u obavijesti mora biti utvrđeno mjerodavno tržište na temelju dva aspekta: i. mjerodavno **tržište u proizvodnom smislu** i ii. mjerodavno **tržište u zemljopisnom smislu**.

i. U odnosu na mjerodavno tržište u proizvodnom smislu, u obavijesti bi trebalo pokazati zamjenjivost s drugim proizvodima. Te bi proizvode trebalo utvrditi na temelju, primjerice, sličnih značajki, cijene, uporabe ili percepcije potrošača.

ii. U pogledu mjerodavnog tržišta u zemljopisnom smislu, u obavijesti bi trebalo utvrditi područje u kojem su uvjeti tržišnog natjecanja ujednačeni. U tu svrhu u obavijesti će se morati analizirati sljedeći aspekti:

– Mogu li opskrba i kupnja biti usmjerene na druga područja bez ograničenja ili bez uzrokovanja znatnih troškova?

– Je li potražnja ograničena na lokalne proizvode ili su njome obuhvaćeni proizvodi proizvedeni u određenoj državi članici ili čak i uvezeni proizvodi? Korisni su pokazatelji podaci o uvozu proizvoda podrijetlom izvan EU-a ili iz drugih država članica EU-a i informacije o prodaji unutar predmetne države članice.

Na temelju tih aspekata analizom bi trebalo pokazati da se proširenjem pravila ne isključuje tržišno natjecanje i ne utječe na znatan dio određenog tržišta. Za potrebe provjere ispunjenosti uvjeta 3.1.5.5. trebalo bi uzeti u obzir samo zemljopisno tržište jer se uzima u obzir samo određeni proizvod obuhvaćen proširenjem (a ne svi zamjenjivi proizvodi kao pod 3.1.5.4.) (točka (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

Smjernice za ocjenjivanje tih aspekata navedene su u Obavijesti Komisije o utvrđivanju mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišnog natjecanja Zajednice (97/C 372 /03) i u Komunikaciji Komisije o Smjernicama za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora (2004/C 101/08).²⁵

3.1.6. Slobodna trgovina (članak 25. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Proširenjem pravila koje je donio OP ne smiju se stvarati prepreke trgovini. Taj uvjet treba ispitati u svjetlu mogućih prekograničnih učinaka proširenja pravila. Pojam trgovine nije ograničen na tradicionalne razmjene robe i usluga preko granica već su njime obuhvaćene sve prekogranične gospodarske djelatnosti, uključujući poslovni nastan.

Nadalje, prema utvrđenoj sudskoj praksi, pojmom „trgovine” obuhvaćeni su i slučajevi kada sporazumi ili praksa utječu na strukturu tržišnog natjecanja na tržištu. Proširenjem pravila stoga se ne smije isključiti konkurent koji djeluje u Uniji ili izvan nje niti smije postojati opasnost od isključenja tog konkurenta jer bi to moglo utjecati na gospodarske djelatnosti koje se obavljaju na unutarnjem tržištu ili u kontekstu trgovine s trećim zemljama.

²⁵ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427\(07\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427(07)&from=EN)

Provjera ovog uvjeta:

Obrazloženje da pravilo ne utječe na slobodni protok robe, usluga ili drugih prekograničnih aktivnosti trebalo bi biti uključeno u obavijest o proširenju pravila. Analizom bi posebno trebalo pokazati da se proširenjem pravila ne ograničava prekogranična trgovina proizvodom na koji se primjenjuje pravilo. Analizom ne bi trebalo obuhvatiti samo unutarnje tržište EU-a (vidi dokument sa smjericama naveden u nastavku) već bi trebalo provjeriti moguće negativne učinke na trgovinu s trećim zemljama (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

Smjernice za ocjenjivanje tog aspekta navedene su u Obavijesti Komisije – Smjernice o načelu utjecaja na trgovinu iz članka 81. i 82. Ugovora (2004/C 101/07).²⁶

3.1.7. Postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 25. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Proširenjem pravila koje je donio OP ne smije se ugroziti postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a. U ovom članku navedeni su opći ciljevi ZRP-a. Pravilo se stoga može proširiti samo ako je u skladu s ciljevima ZUT-a ili ZRP-a.

Provjera ovog uvjeta:

U obavijest o proširenju pravila trebalo bi uključiti objašnjenje o tome kako se pravilom pridonosi postizanju ciljeva ZUT-a/ZRP-a. Objašnjenjem bi trebalo dokazati da pravilo nije u suprotnosti sa ZRP-om i da se stoga njime ne ugrožava postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.1.8. Ograničeno trajanje (članak 22. stavak 4. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Proširenje pravila mora biti vremenski ograničeno. Pravilo koje je donio OP trebalo bi proširiti na nečlanove na najmanje 60 dana i najviše 12 mjeseci.

Provjera ovog uvjeta:

Razdoblje primjene trebalo bi navesti u obavijesti o pravilu koje će biti prošireno. U obavijesti bi trebao biti naveden i datum kada pravilo stupa na snagu (točke (f) i (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

²⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0427%2806%29&from=EN>.

3.2. Uvjeti za proširenje pravila koja su donijele međusektorske organizacije

3.2.1. Podrijetlo zahtjeva (članak 23. stavak 1. Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.1.

3.2.2. Reprerentativnost (članak 23. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Tijekom godine koja prethodni podnošenju zahtjeva za proširenje, međusektorska organizacija mora imati najmanje:

- 65 % proizvodnje i 65 % prerade ili
- 65 % prerade i 65 % stavljanja na tržište ili
- 65 % proizvodnje i 65 % stavljanja na tržište proizvoda na koji se primjenjuje pravilo u predloženom mjestu primjene pravila.

Za izračunavanje reprerentativnosti mogu se upotrijebiti samo kriteriji iz članka 22. stavaka 2. i 3.

Provjera ovog uvjeta:

Sve informacije koje su potrebne za dokazivanje reprerentativnosti međusektorske organizacije trebale bi biti uključene u obavijest o pravilu koje će se proširiti (točka (b) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.3. Mjere (članak 23. stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Pravilo čije se proširenje predlaže mora se odnositi na jednu od sljedećih mjera koje su navedene u članku 13. Uredbe o ZUT-u:

- sastavljanje standardnih ugovora koji su sukladni zakonodavstvu Unije (članak 13. točka (a) Uredbe o ZUT-u,
- promicanje proizvoda ribarstva i akvakulture EU-a bez diskriminacije (članak 13. točka (b) Uredbe o ZUT-u),
- utvrđivanje pravila o proizvodnji i trženju proizvoda ribarstva i akvakulture koja su stroža od onih utvrđenih u zakonodavstvu EU-a / nacionalnom zakonodavstvu (članak 13. točka (c) Uredbe o ZUT-u,
- poboljšanje kvalitete, znanja o proizvodnji i tržištu kao i transparentnosti proizvodnje i tržišta te održavanje aktivnosti osposobljavanja (članak 13. točka (d) Uredbe o ZUT-u),
- obavljanje istraživačkih studija i istraživanja tržišta, te razvijanje tehnika za postizanje najboljih rezultata djelovanja tržišta (članak 13. točka (e) Uredbe o ZUT-u),
- pružanje informacija i provođenjem istraživanja potrebnih za osiguravanje održive opskrbe koja odgovara očekivanjima tržišta (članak 13. točka (f) Uredbe o ZUT-u),
- promicanje vrsta dobivenih od ribljih stokova koji su u održivom stanju, koje imaju znatnu hranjivu vrijednost i koje nisu široko konzumirane (članak 13. točka (g) Uredbe o ZUT-u).

Te se mjere moraju ispitati u kontekstu ciljeva međusektorskih organizacija. Mjerama se stoga mora pridonositi postizanju ciljeva iz članka 12. Uredbe o ZUT-u i postizanju općih ciljeva ZRP-a i ZUT-a.

Provjera ovog uvjeta:

Pravilo i predmetna mjera koju može provoditi MSO trebali bi biti uključeni u obavijest o pravilu koje će se proširiti. Trebalo bi objasniti i vezu između mjere i ciljeva koje ostvaruju MSO-ovi točke (c) i (d) (Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.4. Moguća šteta za druge subjekte (članak 23 stavak 1. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Pravilom za koje MSO predlaže da ga treba proširiti na nečlanove ne smije se uzrokovati šteta drugim subjektima u predmetnoj državi članici ili u Uniji.

Pravilo čije proširenje predlaže MSO trebalo bi ocijeniti u odnosu na poštenu tržišnu praksu i u širem kontekstu unutarnjeg tržišta EU-a. Pravilo stoga mora biti u skladu s načelima dobrog postupanja na tržištu, dobrom vjerom i poštenim odnosima. MSO-ovi mogu tražiti da se pravilo učini obvezujućim za nečlanove samo ako to pravilo nema negativni utjecaj na funkcioniranje tržišta i ako se njime ne uzrokuje šteta drugim subjektima.

Provjera ovog uvjeta:

U obavijest o pravilu koje će se proširiti treba uključiti analizu kojom se dokazuje da pravilo nema negativni utjecaj na subjekte u opskrbnom lancu. Analizom ne bi trebao biti obuhvaćen samo nacionalni opskrbni lanac već i mogući negativni učinci na subjekte u drugim državama članicama. Analizom bi trebali biti obuhvaćeni i trgovinski tokovi unutar EU-a (točka (d) Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.5. Poštovanje pravila tržišnog natjecanja (članak 25. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5. za opće objašnjenje primjene pravila tržišnog natjecanja EU-a. Na prijedlog međusektorske organizacije o proširenju pravila na nečlanove može se primjenjivati izuzeće od primjene pravila tržišnog natjecanja ako pravila ispunjuju sljedeće:

- (a) potrebna su za postizanje ciljeva određenih u članku 39. UFEU-a;
- (b) ne podrazumijevaju obvezu primjene utvrđene cijene;
- (c) ne vode do bilo kakve podjele tržišta unutar Unije;
- (d) njima se ne primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- (e) njima se ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda i
- (f) njima se ne ograničava tržišno natjecanje na načine koji nisu nužni za ostvarenje ciljeva ZRP-a.

Ovi su uvjeti kumulativni. To znači da svi moraju biti ispunjeni. Provjera ispunjenosti svakog uvjeta objašnjena je u nastavku (točke 3.2.5.1. do 3.2.5.6.).

3.2.5.1. Proširenje pravila potrebno je za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 41. stavak 2. točka (a) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5.1.

3.2.5.2. Proširenje pravila ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena (članak 41. stavak 2. točka (b) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5.2.

3.2.5.3. Proširenjem pravila ne uzrokuje se bilo kakva podjela tržišta unutar Unije (članak 41. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5.3.

3.2.5.4. Proširenjem pravila ne primjenjuju se različiti uvjeti na jednake transakcije s drugim trgovinskim partnerima čime se oni stavljaju u nepovoljan položaj na tržištu (članak 41. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Proširenjem pravila ne smije se uzrokovati diskriminacija kojom se narušava tržišno natjecanje.

Ovaj uvjet treba ispitati u svjetlu vertikalnog odnosa među članovima međusektorske organizacije. Njime se utvrđuje načelo da se proširenjem pravila ne smije uzrokovati primjena različitih uvjeta čime bi se trgovinski partneri stavili u nepovoljni položaj na tržištu i što bi negativno utjecalo na ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Na primjer, razlike u cijenama koje se naplaćuju trgovinskim partnerima moraju biti opravdane na temelju objektivnih činjenica (npr. razlike u troškovima poštarine) jer se u protivnom može smatrati da se njima krše pravila tržišnog natjecanja EU-a.

Provjera ovog uvjeta:

U obavijesti bi trebalo potvrditi da se pravilo koje treba proširiti na nečlanove odnosi isključivo na obuhvaćene aspekte i da se njime ne diskriminira između trgovinskih partnera na način da se stavljaju u nepovoljni položaj na tržištu. U obavijesti bi posebno trebalo pokazati da proširenje pravila koje je dogovorio MSO neće imati negativan utjecaj na konkurentnost ostalih trgovinskih partnera (točka (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

3.2.5.5. Proširenjem pravila ne isključuje se tržišno natjecanje za značajan dio predmetnih proizvoda (članak 41. stavak 2. točka (e) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5.5.

3.2.5.6. Proširenjem pravila ne ograničava se tržišno natjecanje na načine koji nisu ključni za postizanje ciljeva ZRP-a (članak 41. stavak 2. točka (f) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.5.4. smjernica o tome kako provjeriti je li ovaj uvjet ispunjen. Provjera se izvršava primjenom istog postupka kao za OP-ove, ali je teret dokazivanja za međusektorske organizacije veći. MSO mora dokazati da je ograničavanje tržišnog natjecanja koje je posljedica njegovih sporazuma, odluka i djelovanja ključno za postizanje ciljeva ZRP-a.

Provjera uvjeta 3.2.5.5 i 3.2.5.6:

Vidjeti opis naveden u točkama 3.1.5.5. i 3.1.5.4. Uvjeti koji se primjenjuju na OP-ove primjenjuju se i na međusektorske organizacije, ali obrnutim redoslijedom.

3.2.6. Slobodna trgovina (članak 25. stavak 2. točka (c) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.6.

3.2.7. Postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a (članak 25. stavak 2. točka (d) Uredbe o ZUT-u)

Vidjeti točku 3.1.7.

3.2.8. Ograničeno trajanje (članak 23. stavak 2. Uredbe o ZUT-u)

Proširenje pravila mora biti vremenski ograničeno. Pravilo koje predlaže MSO ne smije se proširiti na nečlanove na dulje od 3 godine.

Provjera ovog uvjeta:

Razdoblje primjene trebalo bi navesti u obavijesti o pravilu koje će biti prošireno. U obavijesti bi trebao biti naveden i datum kada pravilo stupa na snagu (točke (f) i (d) Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013).

4. Postupak

Rok za obavješćivanje Komisije

Države članice moraju obavijestiti Komisiju da planiraju učiniti pravilo doneseno unutar OP-a/MSO-a obvezujućim za nečlanove najmanje dva mjeseca prije planiranog datuma stupanja pravila na snagu (članak 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013).

Kako bi se Komisiji omogućilo da provjeri jesu li ispunjeni svi uvjeti iz Uredbe o ZUT-u, obavijest mora sadržavati sve informacije i dokaze koji su nužni za takvu ocjenu. Komisija u protivnom neće moći ocijeniti zahtjev države članice i morat će vratiti podnesak predmetnoj državi članici zajedno sa zahtjevom da dostavi dodatne informacije potrebne za ocjenu.

Oblik obavijesti

U Prilogu III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013 utvrđen je oblik koji države članice moraju upotrijebiti kada obavješćuju Komisiju o planiranom proširenju pravila.

Donošenje Komisijine odluke

Po primitku obavijesti države članice (vidjeti prethodnu točku za rok za dostavu obavijesti), Komisija mora donijeti odluku kojom odobrava proširenje pravila ili ga odbija odobriti. Komisija mora obavijestiti državu članicu o svojoj odluci u roku od jednog mjeseca od primitka obavijesti. Ako Komisija u tom roku ne donese odluku, smatra se da je proširenje pravila odobreno.

Izmjena

Kada Komisija odobri proširenje pravila, država članica može izmijeniti prošireno pravilo. Ona o takvoj izmjeni mora obavijestiti Komisiju u skladu s postupkom iz članka 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013.

Na temelju te obavijesti Komisija mora moći provjeriti je li proširenje izmijenjenih pravila u skladu s uvjetima iz Uredbe o ZUT-u (vidjeti prethodnu točku za rok za dostavljanje obavijesti).

Obnova

Ako država članica želi obnoviti proširenje pravila koja su na snazi, ona mora obavijestiti Komisiju o svojoj namjeri najmanje jedan mjesec prije isteka proširenja. Komisija mora odobriti obnovu proširenja pravila u roku od mjesec dana od primitka obavijesti ili može prigovoriti na obnovu. Ako Komisija u tom roku ne donese odluku, smatra se da je obnova odobrena.

Država članica koja želi obnoviti postojeće proširenje pravila mora to učiniti u skladu s postupkom podnošenja obavijesti iz članka 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1419/2013. Na temelju te obavijesti Komisija mora moći provjeriti je li obnova proširenja pravila u skladu s uvjetima iz Uredbe o ZUT-u (vidjeti prethodnu točku za rok za dostavljanje obavijesti).

Povlačenje

Komisija može provjeriti je li odobreno proširenje pravila u skladu s uvjetima za odobrenje. Ako je utvrđeno da proširenje pravila ne ispunjuje zahtjeve iz članka 22., 23. i 25. Uredbe o ZUT-u, Komisija može povući odobrenje i obavijestiti državu članicu o povlačenju (članak 26. Uredbe o ZUT-u).

Prilog II.I. – Sažetak informacija koje treba sadržavati obavijest o proširenju pravila donesenih u organizaciji proizvođača na temelju predloška iz Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013

- (a) Naziv i adresa predmetne organizacije proizvođača**
- (b) Sve informacije potrebne kako bi se dokazalo da je organizacija proizvođača reprezentativna u skladu s člankom 22. stavcima 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1379/2013**
- (c) Pravila koja se proširuju**
- (d) Obrazloženje proširenja pravila popraćeno odgovarajućim podacima i ostalim odgovarajućim informacijama**
  - Zahtjev za proširenje pravila koji podnosi OP
  - Datum priznavanja OP-a
  - Upućivanje na predmetnu mjeru koju može provesti OP i objašnjenje veze između mjere i ciljeva OP-ova
  - Poštovanje pravila tržišnog natjecanja i, u slučaju iznimaka od primjene tih pravila, dokaz posebno o sljedećem:
    - nužnosti proširenja pravila za postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a,
    - provjeri da proširenje pravila ne podrazumijeva obvezu naplaćivanja jednakih cijena,
    - provjeri da se proširenjem pravila ne uzrokuje bilo kakva podjele tržišta unutar Unije,
    - analizi kojom se dokazuje da se proširenjem pravila ne isključuje tržišno natjecanje,
    - analizi kojom se dokazuje da se proširenjem pravila ne isključuje tržišno natjecanje za značajan dio predmetnog proizvoda.
  - Opravdanje da pravilo nema negativan učinak na slobodnu trgovinu
  - Opravdanje da se pravilom ne ugrožava postizanje ciljeva iz članka 39. UFEU-a
- (e) Područje ili područja u kojima će pravila biti obvezujuća**

Područja u kojima je OP reprezentativan
- (f) Razdoblje primjene proširenja pravila**

Trajanje proširenja pravila (između 60 dana i 12 mjeseci)
- (g) Datum stupanja na snagu**

Datum od kojeg će se pravilo primjenjivati i na ne-članove OP-a (može se navesti kao broj dana nakon objave odluke države članice (ili jednakovrijedni broj)

Prilog II.II. – Sažetak informacija koje treba sadržavati obavijest o proširenju pravila donesenih u međusektorskoj organizaciji na temelju predložka iz Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1419/2013